

ת"פ 7130/02/21 - מדינת ישראל נגד שם טוב דוידוב

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 7130-02-21 מדינת ישראל נ' דוידוב
תיק חיצוני: פמ"ח 792/20

בפני כבוד השופטת רקפת סגל מוהר
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם שם טוב דוידוב

החלטה

לפני בקשה לביטול כתב האישום בשל העדר "אישור שפיטה" כדין.

רקע

1. בתאריך 3.2.21 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירות של תקיפת שוטר והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיפים 273 ו- 275 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. בכתב האישום נטען כי ביום 15.6.19 סמוך לשעה 00:00, התקבלה במוקד 100 של המשטרה תלונה על כך שהנאשם צועק ומשתולל ברח' הכרמל 33 באור עקיבא. בעקבות כך יצאה למקום ניידת בה היו באותה עת השוטר יריב אהרון (**להלן: "השוטר יריב"**) והפקח פלג מסורי (**להלן: "הפקח פלג"**). בהגיעם לרחוב הבחינו השניים בנאשם אשר החל לרוץ לכיוון רחוב הקסטל ואז דלקו אחריו. השוטר יריב הזדהה כשוטר, בקש מהנאשם לעצור והזעיק סיוע של צוותי משטרה נוספים. בהמשך הגיעו למקום השוטר שאול בורד (**להלן: "השוטר שאול"**) והמתנדב אלכסנדר מילר (**להלן: "המתנדב אלכסנדר"**) אשר הבחינו בנאשם משתולל וכן בשוטר יריב והפקח פלג שניסו להשתלט עליו. לאחר שהנאשם המשיך להתפרע ולהניף את ידיו, הודיע לו השוטר יריב שהוא עצור. הנאשם התנגד לאיזוק והשוטר יריב נעזר בשוטר שאול ובפקח פלג על מנת לאזקו, אלא שהוא המשיך להשתולל ובעשותו כן מנע את אפשרות כבילתו. בשלב זה הזהיר השוטר שאול את הנאשם פעמיים כי ישתמש נגדו בגז פלפל ומשהנאשם לא חדל להשתולל, עשה כן, ואולם זה המשיך להתנגד למעצר ונמלט מפני השוטרים בריצה עד שנפל ארצה. אז, הצליחו השוטרים יריב ושאול לאזקו באזיקי יד והשוטר שאול שאל אותו האם הוא זקוק לטיפול רפואי. בתגובה לכך, תקף הנאשם את השוטר שאול בכך שירק לעבר פניו, פגע בו וקילל אותו באמרו: "לך תזדיין יא מניאק, מי אתה בכלל". בשלב זה הגיע למקום גם השוטר רחמים חסן (**להלן: "השוטר רחמים"**) אשר סייע לשאר השוטרים להקים את הנאשם על רגליו, להכניסו לניידת ולהסיעו אל תחנת המשטרה בחדרה. בעת שהותו בתא העצורים בתחנה, המשיך הנאשם להשתולל בכך שהניף את ידיו לכל עבר, קילל ואיים על אדם אחר שהיה מעוכב

עמוד 1

ושהה עמו באותו תא. השוטר שאול ששמר על הנאשם בתא העצורים, קרא לסיוע ולאחר מספר דקות הגיעו השוטר ראשיד שמשון **(להלן: "השוטר ראשיד")** וראש המשמרת שי חסקל, במטרה להוציא את הנאשם מתאו. אז, תקף הנאשם את השוטר ראשיד בכך שתפס בחוזקה בידו וסירב לשחררה. גם בהמשך, התפרע הנאשם בתא העצורים, קילל וירק לכיוון השוטר שאול והמתנדב ששה, אך פגע ברצפה.

3. ישיבת ההקראה הראשונה התקיימה בפני רק ביום 3.10.21 לאחר שקודם לכן הנאשם לא אותר וכל הזימונים שנשלחו אליו הוחזרו בתוספת ההערה "עזב את כתובת מגוריו".

הבקשה ונימוקה

4. בדיון שהתקיים בפני ביום 23.12.21, טענה ב"כ הנאשם כי מדובר בתיק שכתב האישום בו הוגש בהעדר אישור שפיטה כדין, שכן בהודעת מח"ש מיום 4.8.20 שהועברה לעיונה נכתב כי התיק שהועבר לטיפולם **"נגנז ללא טיפול נוסף מאחר שלא הועלו טענות על שימוש בכח על ידי השוטרים" (ר' ההודעה - נ/1)**. זאת, בעוד שבחומר החקירה קיים דו"ח פעולה של השוטר בן שטרן מיום 15.6.19 (מסמך יא') בו נכתב כי בשלב שבו היה הנאשם בתא העצורים בתחנת המשטרה, היו **"דחיפות, משיכות של אזיקים, מכה לבטן, מכה לראש..."**.

5. מצב דברים זה - כך לשיטת ב"כ הנאשם, אינו תואם את **הלכת אלקובי** (רע"פ 3588/16) בה נקבע כי: **"ככל שישנן תלונות הדדיות - על מח"ש לברר תחילה את התלונה שהוגשה נגד שוטרים, וההחלטה על הגשת כתב אישום מתקבלת לאחר סיום הבירור במח"ש והגשת "אישור שפיטה".** וכן כי **"הפרקליטות הודיעה בבית המשפט המחוזי תיעד שכיום יש מעקב אחר שליחת מכתבים למתלוננים לעניין זכאותם להגיש תלונה מפורטת, מה שלא נעשה בעבר"**.

תשובת המאשימה

6. בתשובתה בכתב מיום 30.1.22, טענה המאשימה כי דין הבקשה להידחות, ופרטה את נימוקה כדלקמן:

א. מאחר שבעת הגשת כתב האישום הנאשם לא היה עצור, אין מדובר במקרה המחייב "אישור שפיטה", אלא בסיטואציה החוסה תחת הוראות פרקים א' ו- ב' בהנחיית פרקליט המדינה מס' 2.18 **"מדיניות התביעה בתיקי חקירה בהם חשוד בביצוע עבירה כלפי שוטר, מתלונן על שימוש בכח מצד שוטר"**.

ב. הנאשם לא התלונן על אלימות או שימוש בכח מצד השוטרים כלפיו וכל שטען בחקירתו מיום 15.6.19 לאחר שהתייעץ עם עורך דין, היה שהוא לא זוכר האם היה אליו כלפי השוטרים. למרות זאת,

בתאריך 19.11.19 הועבר חומר החקירה למח"ש וביום 4.8.20 התקבלה הודעת מח"ש בדבר גניזת התיק בהעדר טענות על שימוש בכח מצד שוטרים.

ג. בדו"ח הפעולה של השוטר רס"ל בן שטרן, אליו הפנתה ב"כ הנאשם בטיעוניה, מתוארות הפעולות שהוא עצמו ביצע במטרה לסייע לשוטרים האחרים בכבילת הנאשם ובהן גם משיכה באזיקים, דחיפת ראשו בעת שניסה לירוק על השוטר ודחיפה לאחור על מנת לאזקו, מכה לבטן כתגובה לנסיון הנאשם לאגרף ומכה לראש כתגובה לנסיון נשיכה, עד שבסופו של דבר נאזק. מדובר בדו"ח פעולה המלמד על כך שכל אותה עת היה זה הנאשם שתקף את השוטרים בעודו עצור - ירק, דחף, הניף את ידיו, ניסה לתקוף את השוטרים באגרופיו וגם לנשכם.

ד. נסיבות הארוע נושא כתב האישום בתיק זה שונות מנסיבות המקרה שנדון בעניין **אלקובי**, בו מדובר היה בשתי נאשמות שטענו כי הותקפו על ידי שוטרים בביתן ולא הוכח כי המכתב בו הודעה להן זכותן להתלונן, נמסר לידיהן. בנסיבות אלה החליט בית המשפט העליון, בהסכמת הצדדים, כי הטיפול בכתב האישום "יוקפא" למשך 15 ימים שבמהלכן תוכלנה הנאשמות להגיש תלונה מפורטת למח"ש, ולכן לא מדובר בהלכה המחייבת את בתי המשפט או את רשויות התביעה.

תגובת ב"כ הנאשם לתשובת המאשימה

7. בתגובתה בכתב לתשובת המאשימה, בקשה ב"כ הנאשם להזכיר את שטענה גם קודם לכן והיא העובדה שהנאשם היה "**שיכור כלוט**" בעת שנעצר ונחקר, ומשכך ממילא לא יכול היה להעלות טענות כלשהן כנגד השוטרים ולאחר שהתפכח, טען בהגינות, כי הוא אינו זוכר דבר.

8. במצב דברים זה, ומשחומר החקירה הועבר למח"ש בזמן אמת ע"י היחידה החוקרת עצמה (**ר' טופס העברת החומר מיום 19.11.19 ודו"ח הפעולה הרלבנטי**), טענה ב"כ הנאשם כי לא היה מקום לכך שמח"ש תתייחס אל הנאשם כאל מי שלא העלה טענות על שימוש בכח מצד השוטרים, מה גם שמאותו דו"ח פעולה של השוטר בן שטרן (מסמך יא') עלה בבירור כי הופעלה כלפיו "**אלימות בולטת לעין**". לכן, היה על מח"ש לחקור ביוזמתה האם הופעלה כלפי הנאשם אלימות, אם לאו, בטרם הוגש נגדו כתב האישום.

9. באותו הקשר הוסיפה ב"כ הנאשם וטענה כי בהנחיה מס' 2.18 של פרקליט המדינה מצוין (בהערת שוליים מס' 3) כי לפי סעיף 5 לפקודת המטה הארצי 06.03.03, משטרת ישראל מחויבת להעביר לבחינת מח"ש דרך קבע, תיעוד העולה מחקירה ועלול לעורר חשד לביצוע עבירה ע"י שוטר. דהיינו - פתיחת חקירה במח"ש אינה תלויה בהגשת תלונה מצד החשוד, והיא מחויבת בכל מקרה שכזה.

דין והכרעה

10. הנחיה 2.18 להנחיות פרקליט המדינה פורסמה ביום 24.11.11 (להלן: "ההנחיה") ובסעיף 4.3. בה נקבע כי:

"...על דרך הכלל, מקום בו שוקל תובע להגיש כתב אישום נגד אזרח בגין תקיפת שוטר או בגין עבירות סמוכות, ובמהלך בחינה זו מתברר כי האזרח החשוד בתקיפת השוטר העלה טענה לפיה באותו אירוע ממש בוצע כלפיו שימוש בכוח ע"י שוטר, יוודא התובע כי תלונת האזרח (כגון הודעתו במשטרה_בה טען כי הותקף על ידי השוטר) בתוספת חומר הראיות בכללותו הועברו לעיון מח"ש. התובע ישהה את קבלת ההחלטה בתלונה המקבילה נגד האזרח עד אשר תתקבל החלטה במח"ש ביחס לטענות שהועלו נגד השוטר."

כך גם פקודת מטא"ר 06.03.03 "חקירת אנשי משטרה על ידי המשטרה ועל ידי המחלקה לחקירת שוטרים שבמשרד המשפטים", הקובעת (בסעיף 5(א)(1) כי:

" ככלל, נודע לאיש משטרה על ביצוע עבירה הנחקרת על ידי מח"ש, לרבות עבירה שבוצעה נגד כלוא הכלוא במתקן משטרי, אם עקב תלונה ואם בכל דרך אחרת, יעביר ישירות את חומר החקירה הנוגע בדבר למח"ש, לאלתר, לרבות המוצגים שנתפסו. המשטרה לא תנקוט כל הליך של בדיקה או חקירה, טרם העברת החומר למח"ש."

פועל יוצא של ההנחיה ופקודת מטא"ר הוא שכתב אישום המוגש נגד אזרח הטוען או שעולה חשד לכך שהוא זה אשר הוכה על ידי השוטר מבלי שתלונתו נבדקה על ידי מח"ש, מציג תמונה חד צדדית של האירוע ולכן בנסיבות מסוימות עלול הדבר להביא לפגיעה בזכויות הנאשם.

במקרה שנדון בע"פ (חי') 10726-01-11 מ"י נ' יעקב קנדרו התייחס בית המשפט בין השאר

לחובתה של מח"ש לחקור את תלונת האזרח וקבע כי: **"...ככל שלא נחקרת תלונה, ולא ננקטות הפעולות לחקירת התלונה הרי שיכול והיה בכך עילות לטענות כאלו ואחרות במסגרת הליך פלילי".** יחד עם זה

הוסיפו השופטים וכתבו:

"סבורים אנו כי יצירת זיקה מיידית בין מחדל בחקירת שוטרים ובין קיום של הליך פלילי מעוררת בעיות אשר ראוי למנוע. הליך פלילי צריך להתברר כאשר על בית משפט, במקרה זה, לזמן את השוטרים ולשמוע את מכלול הטענות ויכול היה בית משפט לקבוע לאחר שמיעת העדויות כי למעשה המשיב הוא זה שהותקף ולא להיפך. ביטול כתב אישום עקב אי ביצוע פעולת חקירה במח"ש אינו הסעד הנכון ויכול גם לגרום לתמריץ שלילי להגשת תלונות סרק נגד שוטרים באופן שבו תוצף מח"ש בתלונות וכתוצאה מאי חקירה ראויה יטענו טענות שעניינם להגנה מן הצדק. ראוי היה, על כן, לקיים את ההליך, לברר את הטענות ובמסגרת פסק דין יכול היה בית משפט גם להתייחס להתנהגות השוטרים, אם ימצא כי התנהגות זו אינה ראויה וכן להתייחס לכל החלטה שקיבל מח"ש".

11. במקרה שלפני, אין חולק על כך שחומר החקירה הועבר למח"ש אף מבלי שהנאשם (שהיה אז חשוד), התלונן או העלה טענות אודות נקיטת אלימות כלפיו מצד שוטר/ים. דא עקא, שהחלטת מח"ש "**לגנוז את התיק ללא טיפל נוסף**" התקבלה אך ורק משום ש"**לא הועלו טענות על שימוש בכח על ידי שוטרים**" ומשכך, השאלה בה אני נדרשת להכריע היא - האם היה על מח"ש לחקור את האפשרות של נקיטת אלימות כלפי הנאשם אם לאו, בכל מקרה ואף מבלי שהנאשם שהיה אז חשוד, התלונן על כך?

הסיבה שבגינה הועבר חומר החקירה למח"ש מלכתחילה אינה ידועה לי לאשורה ואולם אני נוטה להניח כי הדבר נעשה בשל העובדה שבמהלך שהות הנאשם בתא העצורים בתחנת המשטרה בחדרה, הופעל נגדו כח - כפי שעולה מדו"ח הפעולה אליו הפנתה באת כוחו בטיעוניה. מכל מקום, בהעברתה את החומר למח"ש, פעלה המשטרה בהתאם לפקודת מטא"ר, דהיינו "**...אם עקב תלונה ואם בכל דרך אחרת**".

על הרקע הזה ועל פי ההגיון והשכל הישר, דעתי היא כי גם מח"ש עצמה היתה מחויבת בבדיקת השאלה האם מדובר היה במקרה שננקטה בו אלימות בלתי מוצדקת מצד השוטרים כלפי הנאשם, אף אם לא הונחה/הועלתה בפניה תלונה או טענה מטעמו. לכן, ההחלטה לגנוז את התיק מבלי שהדבר נעשה לא היתה נכונה בעיני.

12. לאור כל האמור לעיל, מאחר שהנאשם לא הועמד על זכותו להתלונן גם לאחר מכן כנהוג, ומכיוון שטענתו היא כי הוא אינו זוכר דבר מחמת שכרותו באותה עת, אני סבורה כי הסעד הנכון בנסיבותיו של מקרה זה אינו ביטול כתב

האישום, אלא מתן הוראה למח"ש כי תבחן כעת את כל חומר החקירה ותגבש מסקנותיה, תוך התעלמות מכך שהוגש כתב אישום נגד הנאשם.

13. הנני מורה אם כן למח"ש לנקוט בכל פעולת חקירה שתמצא לנכון, לרבות גביית עדויות מכל הנוכחים בעת הארוע המתואר בדו"ח הפעולה של השוטר בן שטרן (מסמך יא' בתיק החקירה). החקירה תתבצע ותושלם בתוך 60 ימים ולא יאוחר מיום 20.6.22 .

המאשימה תעביר למח"ש את חומר החקירה בתיק זה במלואו, ב"כ הנאשם תעביר את תוכן החלטתי למח"ש ותדווא החשת הטיפול.

לכשתקבל הודעת מח"ש בדבר תוצאות חקירתה, תודיע המאשימה לבית המשפט את עמדתה בכל הנוגע להמשך ההליך.

ת.פ. 30.6.22.

המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים ולמח"ש.

ניתנה היום, ט"ז ניסן תשפ"ב, 17 אפריל 2022, בהעדר הצדדים.